

Guia docent de l'assignatura "Educació i societat"**2011/2012**

Codi: 101654

Crèdits ECTS: 9

Titulació	Pla	Tipus	Curs	Semestre
2500260 Educació social	827 Graduat en Educació social	FB	2	A
2500261 Pedagogia	825 Graduat en Pedagogia	FB	2	A

Incidències

L'assignatura que es desenvolupa a continuació en aquesta guia és comuna a dos dels graus (Grau d'Educació Social i Grau de Pedagogia) de la Facultat de Ciències de l'Educació. Això implica que les competències que es presenten tenen el seu origen en dos plans d'estudis diferents i explica la llarga llista resultant. Explica també el fet que cada resultat d'aprenentatge estigui vinculat a més d'una competència. A la pràctica són els resultats d'aprenentatge que es pretenen aconseguir el que el professorat considera en el moment de portar a terme la impartició de l'assignatura i en aquest cas el llistat és molt més reduït. Enguany, però, per raons tècniques encara no resoltes, es visualitza el mateix resultat d'aprenentatge de forma repetida tantes vegades com aquest ha estat associat a cada competència. Aquesta petita incomoditat serà eventual i esperem que es pugui resoldre en el transcurs del proper curs. Aquesta assignatura ha canviat de nom i a partir del curs 2011/2012 s'anomenarà Antropologia i Filosofia de l'Educació. Aquesta assignatura ha canviat de nom i a partir dels cursos 2011/2012 s'anomenarà Antropologia i Filosofia de l'Educació.

Contacte

Nom : Marta Bertrán Tarrés

Email : Marta.Bertran@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Algun grup íntegre en anglès: No

Algun grup íntegre en català: Sí

Algun grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

No n'hi ha.

Objectius i contextualització

L'assignatura "Educació i societat" recull els àmbits d'antropologia i filosofia de l'educació necessaris en la formació de pedagogs i educadors socials. Es tracta, en primer lloc, de pensar diferents temes bàsics de filosofia i antropologia des d'una mirada pedagògica i, en un segon moment, d'introduir-se en els principals autors i textos contemporanis que han reflexionat i fet recerca en educació. Finalment l'assignatura també té per objectiu analitzar críticament la societat actual des de diverses perspectives filosòfiques i el coneixement antropològic.

Competències i resultats d'aprenentatge

1597:EP01 - Analitzar i comprendre els referents teòrics, històrics, culturals, polítics, ambientals i legals que conformen situacions i propostes educatives i formatives.

1597:RA068 - Conèixer les principals teories filosòfiques i antropològiques i els seus conceptes

associats més importants.

1597:RA069 - Analitzar la realitat educativa actual aplicant els conceptes filosòfics i antropològics adequadament.

1597:RA070 - Saber defensar o refutar l'adscripció o ús de paradigmes filosòfics i antropològics en funció d'interessos propis i objectes d'interès educatius.

1597:EP02 - Comprendre els processos que es donen en les accions educatives i formatives i la seva incidència en la formació integral.

1597:RA071 - Mostrar coneixement de les diversitats socioculturals i les possibilitats d'aproximació antropològica.

1597:RA072 - Discernir les particularitats educatives d'entorns i subjectes segons diferents variables (cicle vital, sexe, grup social).

1597:EP18 - Identificar plantejaments i problemes educatius, indagar sobre ells: obtenir, registrar, tractar i interpretar informació rellevant per emetre judicis argumentats que permetin millorar la pràctica educativa i formativa.

1597:RA073 - Aproximació als contextos educatius a través de fonts de teories filosòfiques i antropològiques.

1597:RA074 - Aproximació a la realitat educativa a través de l'aplicació de tècniques d'obtenció de dades primàries en accions educatives, descriure'ls etnogràficament i analitzar-los críticament.

1597:RA075 - Realitzar propostes filosòfico-pedagògiques per a la millora de l'acció educativa.

1597:G01 - Desenvolupar un pensament i un raonament crític i saber comunicar-se de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.

1597:RA062 - Desenvolupar assaigs o exposicions que reflexin la creació d'un raonament autònom propi i ben fonamentat a través de diferents fonts de coneixement.

1597:RA063 - Demostrar un coneixement acadèmic de les diferents llengües en ús.

1597:G02 - Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.

1597:RA064 - Utilitzar fonts d'informació diverses i adequades.

1597:RA065 - Dominar diferents tècniques d'obtenció d'informació primària o secundària.

1597:G03 - Respectar la diversitat i pluralitat d'idees, persones i situacions.

1597:RA066 - Utilitzar un llenguatge apropiat i de respecte amb la multiplicitat de minories socials i culturals.

1597:RA067 - Saber defensar les pròpies idees sense utilitzar elements valoratius.

1597:TF4 - Adoptar una actitud i un comportament ètic i actuar d'acord als principis deontològics de la professió.

1597:RA076 - Adoptar una actitud i un comportament ètic en relació a les fonts de coneixement i obtenció de dades primàries.

1597:RA077 - Mantenir una actitud reflexiva i crítica sobre els límits de l'actuació professional.

1597:TF8 - Mantenir una actitud de respecte al medi (natural, social i cultural) per fomentar valors, comportaments i pràctiques que atenguin a la igualtat de gènere, equitat i respecte als drets humans.

1597:RA078 - Tenir una actitud i utilitzar un llenguatge respectuosos amb totes les diversitats.

1810:EES01 - Dominar els coneixements teòrics i aplicats de les diferents Ciències de l'Educació que li permetin desenvolupar la capacitat d'anàlisi i observació de la realitat social i educativa

1810:RA068 - Conèixer les principals teories filosòfiques i antropològiques i els seus conceptes associats més importants.

1810:RA069 - Analitzar la realitat educativa actual aplicant els conceptes filosòfics i antropològics adequadament.

1810:RA070 - Saber defensar o refutar l'adscripció o ús de paradigmes filosòfics i antropològics en funció d'interessos propis i objectes d'interès educatius.

1810:EES02 - Contextualitzar l'acció socioeducativa en funció dels diferents paradigmes teòrics que han elaborat les ciències de l'educació i en funció del context socio-històric dels individus, grups i institucions

1810:RA071 - Mostrar coneixement de les diversitats socioculturals i les possibilitats d'aproximació antropològica.

1810:RA072 - Discernir les particularitats educatives d'entorns i subjectes segons diferents variables

(cicle vital, sexe, grup social).

1810:EES17 - Utilitzar informació i coneixement de les diferents fonts i contextos (informes, articles, etc.) propis de les ciències socials.

1810:RA073 - Aproximació als contextos educatius a través de fonts de teories filosòfiques i antropològiques.

1810:EES18 - Conèixer i aplicar processos de recollida de la informació, anàlisi, tractament i valoració d'aquesta, per a la millora de la pròpia pràctica professional i la fonamentació de l'acció professional.

1810:RA074 - Aproximació a la realitat educativa a través de l'aplicació de tècniques d'obtenció de dades primàries en accions educatives, descriure'ls etnogràficament i analitzar-los críticament.

1810:RA075 - Realitzar propostes filosòfico-pedagògiques per a la millora de l'acció educativa.

1810:G01 - Desenvolupar un pensament i un raonament crític i saber comunicar-se de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.

1810:RA062 - Desenvolupar assaigs o exposicions que reflexin la creació d'un raonament autònom propi i ben fonamentat a través de diferents fonts de coneixement.

1810:RA063 - Demostrar un coneixement acadèmic de les diferents llengües en ús.

1810:G02 - Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.

1810:RA064 - Utilitzar fonts d'informació diverses i adequades.

1810:RA065 - Dominar diferents tècniques d'obtenció d'informació primària o secundària.

1810:G03 - Respectar la diversitat i pluralitat d'idees, persones i situacions.

1810:RA066 - Utilitzar un llenguatge apropiat i de respecte amb la multiplicitat de minories socials i culturals.

1810:RA067 - Saber defensar les pròpies idees sense utilitzar elements valoratius.

1810:T04 - Adoptar una actitud i un comportament ètic i actuar d'acord als principis deontològics de la professió.

1810:RA076 - Adoptar una actitud i un comportament ètic en relació a les fonts de coneixement i obtenció de dades primàries.

1810:T08 - Mantenir una actitud de respecte al medi (natural, social i cultural) per fomentar valors, comportaments i pràctiques que atenguin a la igualtat de gènere, equitat i respecte als drets humans.

1810:RA078 - Tenir una actitud i utilitzar un llenguatge respectuosos amb totes les diversitats.

Continguts

FILOSOFIA DE L'EDUCACIÓ

1. Teories filosòfiques de l'educació

1.1 Psicoanàlisi

1.2 Fenomenologia

1.3 Filosofia del llenguatge

1.4 Teoria crítica

1.5 Postestructuralisme

2. Conceptes de persona, societat i educació

2.1 La construcció social de la identitat i la memòria

2.2 De la modernitat a la postmodernitat

2.3 L'educació en la postmodernitat

3. Filosofia moral: ètica i educació

3.1 Filosofies ètiques contemporànies

3.2 Ètica i moral

3.3 Ètica, literatura i art

ANTROPOLOGIA DE L'EDUCACIO

1. Teories explicatives de la complexitat social i cultural

1.1 La societat complexa

1.2 La societat del risc

1.3 La societat líquida

2. Diversitat de processos de transmissió cultural i educativa de les societats complexes

2.1 Enculturació, educació i cicle vital

2.2 Educació, migracions i minories

2.3 Grup d'iguals, construcció de gènere i cultura escolar

3. Etnografia i educació

3.1 La recerca etnogràfica

3.2 Etnografia per a la millora educativa

3.3 Textos etnogràfics

Metodologia

El protagonista en el procés d'ensenyament aprenentatge és l'estudiant i és sota aquesta premissa s'ha planificat la metodologia de l'assignatura tal i com es mostra en el quadre que hi ha a continuació:

Activitats formatives

Activitat	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Presencial en gran grup	50	2	1597:RA068 , 1597:RA069 , 1597:RA071 , 1597:RA072 , 1597:RA076 , 1597:RA078 , 1597:RA077 , 1597:RA066 , 1597:RA063 , 1597:RA073
Seminaris	25	1	1597:RA069 , 1597:RA070 , 1597:RA071 , 1597:RA074 , 1597:RA063 , 1597:RA065 , 1597:RA067 , 1597:RA077 , 1597:RA078 , 1597:RA076 , 1597:RA066 , 1597:RA064 , 1597:RA062 , 1597:RA072
Tipus: Supervisades			
Tasques supervisades	22	0,88	

Tipus: Autònomes				
Treball autònom (lectures, treballs)	119	4,76	1597:RA069 , 1810:RA066 , 1810:RA064 , 1810:RA062 , 1810:RA072 , 1597:RA072 , 1597:RA062 , 1597:RA064 , 1810:RA069 , 1597:RA066	

Avaluació

L'avaluació de l'assignatura es realitzarà al llarg de tot el curs acadèmic mitjançant les activitats que es mostren en la graella que hi ha a continuació.

Per poder superar l'assignatura cal treure com a mínim un 4 sobre 10 en una de les dues parts (bé antropologia, bé filosofia) a partir d'aquí es pot fer mitja amb l'altre part.

L'assistència a classe és obligatòria: l'estudiant ha d'assistir a un mínim d'un 80% de classes, en cas contrari es considerarà no presentat.

Activitats d'avaluació

Activitat	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Seminaris: participació i treball de documents antropològics	20%	1,5	0,06	1597:RA070 , 1597:RA071 , 1597:RA062 , 1597:RA074 , 1597:RA065 , 1597:RA067 , 1810:RA074 , 1810:RA065 , 1597:RA076 , 1597:RA066 , 1597:RA064 , 1597:RA063
Seminaris: participació, reflexió i discussió de textos de filosofia	20%	1,5	0,06	1597:RA070 , 1597:RA075 , 1597:RA062 , 1597:RA064 , 1597:RA067 , 1597:RA077 , 1810:RA070 , 1810:RA062 , 1810:RA064 , 1810:RA078 , 1810:RA076 , 1810:RA067 , 1810:RA066 , 1810:RA063 , 1810:RA075 , 1597:RA078 , 1597:RA076 , 1597:RA066 , 1597:RA063
Teoria: Control avaluatiu de la part de filosofia	30 %	3	0,12	1597:RA068 , 1597:RA066 , 1597:RA078 , 1810:RA070 , 1810:RA063 , 1810:RA078 , 1810:RA076 , 1810:RA066 , 1810:RA073 , 1810:RA068 , 1597:RA077 , 1597:RA063 , 1597:RA070 , 1597:RA073
Teoria: control avaluatiu de la part d'antropologia	30%	3	0,12	1597:RA068 , 1597:RA071 , 1597:RA073 , 1597:RA066 , 1597:RA078 , 1810:RA069 , 1810:RA078 , 1810:RA076 , 1810:RA066 , 1810:RA063 , 1810:RA073 , 1810:RA072 , 1810:RA071 , 1810:RA070 , 1810:RA068 , 1597:RA077 , 1597:RA063 , 1597:RA072 , 1597:RA070 , 1597:RA069

Bibliografia

Adorno, T. W. (1988): "La educación después de Auschwitz", en *Consignas*, Buenos Aires, Amorrortu.

Arendt, H. (1993): *La condición humana*, Barcelona, Paidós.

Bárcena, F./Mèlich, J.-C. (2000): *La educación como acontecimiento ético. Natalidad, narración, hospitalidad*, Barcelona, Paidós.

Butler, J. (2009) *Dar cuenta de sí mismo. Violencia ética y responsabilidad*, Buenos Aires, Amorrortu.

Cavarero, A. (2009): *Horrorismo. Nombrando la violencia contemporánea*, Barcelona, Anthropos.

Foucault, M. (1999): *El orden del discurso*, Barcelona, Tusquets.

Freud, S. (2005): *El malestar en la cultura*, Madrid, Alianza.

Gadamer, H.-G. (2001): *Verdad y método*, Salamanca, Sígueme.

Lozano, J. O. (2007): *Jóvenes educadores. Tribus educadoras entre los lugares y las redes*, Barcelona, Graó.

Mèlich, J.-C. (2002): *Filosofía de la finitud*, Barcelona, Herder.

Mèlich, J.-C. (2010): *Ética de la compasión*, Barcelona, Herder.

Nehamas, A. (2005): *El arte de vivir. Reflexiones socráticas de Platón a Foucault*, Valencia, Pre-Textos.

Steiner, G. (2003): *Lenguaje y silencio. Ensayos sobre la literatura, el lenguaje y lo inhumano*, Barcelona, Gedisa.

Velasco Maillo, H.M.; y otros (2006): *Lecturas de Antropología para educadores: el ámbito de la Antropología de la educación y de la etnografía escolar*, Madrid, Trotta.

Willis, P. (1977): *Aprendiendo a trabajar. Cómo los chicos de la clase obrera consiguen trabajos de la clase obrera*, Madrid, Akal.

Wittgenstein, L. (2003): *Tractatus logico-philosophicus*, Madrid, Alianza.

Números de revistas:

Antropología de la educación y la escuela (Monográfico)

Revista de Antropología Social, número 16, 2007.